

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรของการวิจัย ครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ

1.1.1 ประชากรแกนนำของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายองค์กร ตำบลในวงใต้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการปฏิบัติงานของภาคประชาชน ได้แก่

- 1) กลุ่มซึ่งมีบทบาททางการเมืองการปกครอง มีจำนวน 21 คน
- 2) กลุ่มซึ่งมีบทบาททางเศรษฐกิจและสังคม มีจำนวน 28 คน
- 3) กลุ่มซึ่งมีบทบาททางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 13 คน
- 4) กลุ่มซึ่งมีบทบาท อื่น ๆ ซึ่งมีจำนวน มาก

1.1.2 ประชากรผู้นำชุมชนตำบลในวงใต้ มีจำนวน 14 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยจะคัดเลือกให้ได้ตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ที่มีบทบาทสำคัญในชุมชน ทั้งนี้ เป็นการเลือกตัวอย่างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ซึ่งพยายามให้กลุ่มตัวอย่างกระจายและครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องให้มากที่สุด เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถให้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยอย่างครบถ้วน จำนวน 19 ตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ตัวอย่างแกนนำของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายองค์กร มี 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มซึ่งมีบทบาททางการเมืองการปกครอง จำนวน 4 คน คือ นายสุรินทร์ แข่งขัน อดีตกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายสุวัฒน์ชัย ฅ นคร อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลในวงใต้ นายทองพูล สารพิช สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายอำนาจ ฉลาด อดีตกำนันตำบลในวงเหนือ

2) กลุ่มผู้มีบทบาททางเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 6 คน คือ

นายสมเกียรติ คงโอ ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 2 ตำบลในวงใต้
นางพรทิพย์ แข่งขัน ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผสมปุ๋ย หมู่ที่ 2 ตำบลในวงใต้
นายจอมกุล สอนจันทร์ ประธานสหกรณ์ชาวสวนกาแฟตำบลในวง
นายประเสริฐ ทานคำ ประธานกลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้กาแฟ หมู่ที่ 3 ตำบลในวงใต้
นางเพียรทอง ลินไชสง ประธานกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลในวงใต้
นายธานีรินทร์ อ้นพรหม ประธานกลุ่มวิสาหกิจชาวสวนทุเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลในวงใต้

3) กลุ่มผู้มีบทบาททางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติฯ จำนวน 3 คน คือ

นายวินัย นวลน้อย ประธานกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลในวงใต้
นายชาญ ชำนาญ กรรมการป่าชุมชน หมู่ที่ 2 ตำบลในวงใต้
นายณรงค์ หอมเอี่ยม กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ หมู่ที่ 2 ตำบลในวงใต้

4) กลุ่มผู้มีบทบาท อื่น ๆ จำนวน 3 คน

นายอนุวัฒน์ ทิศกระโทก ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนตำบลในวงใต้
นายคำดี แคนตะ กรรมการร้านค้าชุมชน หมู่ที่ 2 ตำบลในวงใต้
นายทิว สัตยวงศ์ ผู้ก่อตั้งร้านค้าชุมชน หมู่ที่ 2 ตำบลในวงใต้

1.1.2 ตัวอย่างผู้นำชุมชนตำบลในวงใต้ จำนวน 3 คน คือ

นายสมบูรณ์ สุขไชยเรศ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลในวงใต้
นายระพีณ นวลน้อย กำนันตำบลในวงใต้
นายสาคร ศรีทองราช ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลในวงใต้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เดี่ยว และสัมภาษณ์กลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยมีเครื่องในการวิจัยข้อมูล ดังนี้ ประกอบด้วย

2.1 แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ที่ใช้ในการอธิบายบทบาทของการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยสร้างเป็นคำถามให้มีความครอบคลุมตามกรอบแนวความคิดและขอบเขตของการศึกษาวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีการเรียงลำดับคำถาม เนื้อหาของคำถามสามารถปรับได้ตามลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยอาศัยหลักการตั้งแนวคำถามที่มีความเข้าใจง่าย

2.2 สมุดบันทึกและเครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็ก เป็นเครื่องมือสำหรับการจดและบันทึกข้อมูลจากประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ทุก ๆ คำถามอย่างละเอียด ซึ่งก่อนที่จะมีการบันทึกเสียงต้องมีการขออนุญาตและได้รับความยินยอมจากผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกครั้ง และหลังจากการบันทึกผู้วิจัยจะได้ทำการถอดเสียงบันทึก จัดพิมพ์ข้อมูลเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ จัดทำเป็นหมวดหมู่เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารจากแหล่งข้อมูล และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อาทิ เอกสาร บทความ สิ่งพิมพ์ ตำรา ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการเมืองภาคประชาชน การเสริมสร้างความสมานฉันท์ และการดำเนินโครงการตำบลนำร่องสมานฉันท์ด้วยระบบมาตรฐานงานชุมชนและจิตสำนึกพลเมือง ตลอดจนเอกสารราชการของกรมการพัฒนาชุมชน ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) แบบเจาะลึก (In-dept Interview) และการสนทนากลุ่ม (Interview Guide) โดยผู้ทำการวิจัยเองและผู้ช่วยสัมภาษณ์ที่มีความเข้าใจแบบสัมภาษณ์ โดยในการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบถึงตัว พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการก่อน เพื่อให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกิดความคุ้นเคยกับตัวเอง กล่าวให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในประเด็นคำถามที่ได้เตรียมไว้ที่ละหัวข้อ และจำแนกที่ละประเด็น ลักษณะการสัมภาษณ์เป็นแบบไกล์ซิดแบบเป็นกันเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดให้เป็นระบบ จากนั้นจึงทำความเข้าใจความหมาย องค์ประกอบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อหาบทบาทของการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แต่ละรายมาวิเคราะห์เข้าด้วยกัน เพื่อหาบทบาทในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ และปัญหาอุปสรรคในการเสริมสร้างความสมานฉันท์

